

REFERAT Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø d. 04-12-2023

Mødedato Mandag d. 04. december 2023 kl. 15:00

Mødested Mødelokale 1

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Beslutning om det videre forløb efter klagenævnets afslag på at genoptage hjemvisningen af Råstof	5
Orientering om status for arbejdet med grøn omstilling og klimatilpasning i geografien.....	11
Beslutning om godkendelse af indsatser for grøn omstilling i geografien 2023.....	16
Orientering vedr. status på udfasning af olie- og gasfyr.....	20
Input til udvalgets arbejdsplan 2024.....	24
Status for skriftlige tilmeldinger til studietur.....	28
Aktuelle sager.....	31
Næste møde.....	34
Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø mande	36

1 (Åben) Godkendelse af dagsorden

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-00165

Dok ID: 11201855

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard

Medlem

(A)

John Hansen deltog som
stedfortræder for Ann-
Christina Højgaard

Bilag

.

2 (Åben) Beslutning om det videre forløb efter klagenævnets afslag på at genoptage hjemvisningen af Råstofplan 2020

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2021-03639

Dok ID: 11166719

Resumé

Miljø- og Fødevareklagenævnet har 9. november 2023 afslået Region Sjællands anmodning om at genoptage sagen om hjemvisning af Råstofplan 2020. Administrationen anbefaler en model for det videre arbejde, hvor Råstofplan 2020 lovliggøres, herunder at der igangsættes en kort planproces (fem måneder).

Administrationen indstiller, at klagenævnets afgørelse tages til efterretning. Det kan evt. overvejes at sende et bekymringsbrev til Miljøministeren og Erhvervsministeren.

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

1. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 9. november 2023 om afslag på genoptagelse af sag om Region Sjællands Råstofplan 2020 tages til efterretning.
2. Det besluttet, om Region Sjælland skal afsende et bekymringsbrev til Erhvervsministeren og Miljøministeren.
3. Arbejdet med en lovliggørelse af Råstofplan 2020 igangsættes gennem en forkortet planproces, som beskrevet i model 1.

Sagen afgøres af Regionsrådet.

Sagsfremstilling

Miljø- og Fødevareklagenævnet har d. 9. november 2023 meddelt *vedlagte* afslag på Region Sjællands anmodning af 25. august 2023 om at genoptage sagen om ophævelse af Råstofplan 2020.

Regionsrådet er den 22. august 2023 orienteret om klagenævnets afgørelse af 23. juni 2023 om at ophæve og hjemvise hele Råstofplan 2020. Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø har den 9. oktober 2023 drøftet handlemuligheder efter hjemvisning af Råstofplan 2020.

Med denne sag besluttet det videre forløb.

Klagenævnets afslag - svar og begrundelser

Klagenævnets afviser alle Region Sjællands klagepunkter, og bemærker at klagenævnet:

- Ikke har begået sagsbehandlingsfejl.

- Afgørelsen behandler de forhold klagenævnet har fundet væsentligst.
- Ikke mener, at nævnet er forpligtet til at vurdere proportionalitet, når nævnet vurderer, at der er retlige mangler.
- Vurderer at sagen kan afgøres af stedfortrædende formand, da klagenævnet har praksis for tilsvarende vurderinger.

Det er administrationens vurdering, at afvisningen af at genoptage sagen ikke er fyldestgørende begrundet i forhold til de forhold, som Region Sjælland fremfører. Afgørelsen retter sig primært mod de helt overordnede juridiske rammesætninger, klagenævnet selv har sat for afgørelsen. Region Sjællands spørgsmål og indvendinger står i flere forhold tilbage uden besvarelse. Se *vedlagte* notat for administrationens kommentarer til de konsekvenser, som klagenævnets afvisning af genoptagelse af afgørelsen har for den fremadrettede råstofplanlægning.

Region Sjællands handlemuligheder

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse om ikke at genoptage sagen kan ikke påklages yderligere. Skal Region Sjælland foretage yderlige skridt i sagen, skal sagen indbringes for en domstol.

Administrationens vurdering er, at der absolut er hold i Region Sjællands kritik af klagenævnets afgørelse, både juridisk og fagligt. Dette er verificeret af en ekstern jurist. Hvorvidt det betyder, at en retssag vil falde ud til regionens fordel er helt åbent.

En indbringelse af sagen for en domstol vil ydermere have væsentlige politiske, ressourcemæssige og myndighedsmæssige konsekvenser:

- Tidsperspektivet for en retssag er minimum 2 år, hvis den bringes til Landsretten.
- Råstofområdet administreres i den periode ud fra Råstofplan 2016, som ikke indeholder nyeste rammer om at sikre mere bæredygtighed og genanvendelse. Desuden indeholder 2016 planen ikke nye graveområder, de kan aflaste graveområderne i Roskilde og Sorø kommuner, som står for størstedelen af råstofindvindingen i Region Sjælland.
- Usikkerhed og uforudsigelighed for både borgere, indvindere, lodsejer, interesseorganisation med flere omkring både nuværende og kommende grave- og interesseområder.
- Råstofplanlægning og myndighedsadministration vil være vanskelig og vil kræve væsentlige ekstra ressourcer pga. stor usikkerhed i råstofforvaltningen.
- Det vil bringe råstofforsyning i Region Sjælland under større pres og udfordre markedet. Herunder vil det betyde, at regionen ikke kan arbejde med, at rette kvaliteter bliver brugt til rette formål eller med at undgå lang transport på lastbiler.
- En forventet udgift på ca. kr. 500.000 til ekstern juridisk bistand. Der kan herudover komme sagsomkostninger.
- Stort ressourcetræk på medarbejdere til at forberede og håndtere retssagen.

Administrationen anbefaler på denne baggrund, at Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

tages til efterretning. Det foreslås endvidere, at Råstofplan 2020 lovgiggøres hurtigst muligt, således at Region Sjælland har et godt og sikkert politisk og juridisk grundlag for arbejdet på råstofområdet.

Det kan overvejes, om Region Sjælland skal afsende et bekymringsbrev til Erhvervsministeriet og Miljøministeriet, hvor der gøres opmærksom på de konsekvenser, der er med Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelser. Det kan evt. forud afsøges, om der er opbakning til, at der afsendes et fælles bekymringsbrev gennem Danske Regioner.

Administrationen gør opmærksom på, at hvis Region Sjælland ønsker at anlægge retssag mod klagenævnet, skal det ske senest den 22. december 2023.

Tre mulige modeller for lovgivning af Råstofplan 2020

Regionernes lovbundne hovedopgaver i forhold til råstoffer er at sikre, at planlægningen beskytter de råstoffer, der findes i undergrunden. Dertil at sikre, at der er tilstrækkelig forsyningen til den samfundsmæssige udvikling til bygge- anlægsprojekter i mindst 12 år (den forventede efterspørgsel fra markedet).

På baggrund af klagenævnets afgørelse er Råstofplan 2016 nu gældende plangrundlag for råstofindvindingen i Region Sjælland og den plan, der administreres efter.

Det betyder bl.a., at de 60% interesseområder, som blev taget ud i 2020 Råstofplanen er inde i den gældende råstofplan igen. Desuden betyder det, at der ikke i den gældende råstofplan er mål om mere genanvendelse eller retningslinjer, der fremmer mere bæredygtighed og større hensyn til borgerne.

Administrationen anbefaler derfor, at Råstofplan 2020 lovgiggøres hurtigst muligt. Dette for at sikre, at der administreres efter tydelige politiske pejlemærker, der er sat af Regionsrådet på råstofområdet. Bl.a. hensyn til borgerne, mål om mere genanvendelse og at skabe tryghed omkring udlagte grave- og interesseområder.

Endelig vil en justeret Råstofplan 2020 således være grundlag for den næstkommende råstofplanrevision, herunder for retningslinjer og uden de meget store interesseområder, der indgår i Råstofplan 2016.

Udvalget for grøn omstilling, miljø og bæredygtighed gav på møde den 9. oktober 2023 umiddelbart opbakning til en lovgivning af Råstofplan 2020, såfremt klagenævnet ikke genoptog hjemvisning af Råstofplan 2020.

Administrationen forelægger med sagen tre modeller for lovgivning af Råstofplan 2020:

1. **Model 1** uden offentlige høringer. Der justeres kun for klagenævnets påpegning af retlige mangler. Arbejdstid 5 måneder. Modellen kan håndteres med eksisterende ressourcer på råstofområdet.
2. **Model 2** med fuld planproces og offentlige høringer. Der justeres kun for klagenævnets påpegning af retlige mangler. Arbejdstid 1,5 år. Modellen vil betyde et øget administrativt ressourceforbrug.
3. **Model 3** hvor der administreres efter Råstofplan 2016 og udarbejdes en ny Råstofplan 2026. Modellen vil betyde et væsentligt øget administrativt ressourceforbrug.

Se *vedlagte* notat for uddybning af modeller og konsekvenser.

Begrundelse for indstilling om model 1 – lovliggørelse af Råstofplan 2020 med kort proces

Administrationen anbefaler at beslutte model 1 som udgangspunkt for det videre arbejde. Vurderingen er, at model 1 giver Region Sjælland de bedste muligheder for at forfølge ambitionerne om en mere bæredygtig råstofindvinding og for at tage et større hensyn til borgere og natur, når der indvindes råstoffer. Både politisk og i den daglige myndighedsforvaltning.

Model 1 er afprøvet på planområdet, men ikke på råstofområdet. Det er dog administrationens vurdering, at ændringerne krævet af klagenævnets afgørelse er af så relativt begrænset omfang, at der ikke er pligt til en fornyet generel offentlig høring. I stedet gennemføres udelukkende en høring af parter, der er direkte berørt af justeringerne.

Konkret betyder det, at:

- Stenrand Graveområde, delområde D, tages ud af planen. Området er færdiggravet.
- Vallestrup Graveområde i Holbæk Kommune fastholdes, men forudsætningen om vejadgang tages ud.
- Kaldred Graveområde i Kalundborg Kommune fastholdes, men forudsætningen om vejadgang tages ud.
- Miljøvurderingen for Kaldred og Vallestrup Graveområder opdateres i forhold til ovenstående.
- Det vurderes om Stenrand og Løgtved graveområder skal justeres som følge af overlap med Natura-2000 områder.

Alle tre foreslåede modeller indebærer en væsentlig risiko for at blive påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, med hjemvisning af hele eller dele af planen til følge.

Videre proces ved beslutning om model 1

Regionsrådet forelægges medio 2024 minimumsrevideret Råstofplan 2020 til endelig godkendelse.

Parallelt forberedes arbejdet med igangsættelse af Råstofplan 2026. Der fremlægges primo 2024 en sag til Regionsrådet, om at igangsætte arbejdet med en ny Råstofplan 2026.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Udvalget tog indstillingens punkt 1 til efterretning.

Udvalget anbefalede indstillingens punkt 2. Udvalget anbefalede, at der arbejdes videre med et fælles bekymringsbrev afsendt via Danske Regioner. Udvalget bemærkede, at bekymringsbrevet også skal sendes til Folketingets Erhvervsudvalg samt Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

Udvalget anbefalede indstillingens punkt 3 om at igangsætte en lovgivning af Råstofplan 2020 via forkortet planproces, som beskrevet i model 1.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard

Medlem

(A)

John Hansen deltog som
stedfortræder for Ann-
Christina Højgaard

Bilag

1. Klagenævnets afslag af 9. november 2023 på genoptagelse af sag om Råstofplan 2020 (DokID: 11166755 - EMN-2021-03639)
2. Notat om konsekvenser (DokID: 11183484 - EMN-2021-03639)
3. Notat om modeller for lovgivning af Råstofplan 2020 (DokID: 11183485 - EMN-2021-03639)

3 (Åben) Orientering om status for arbejdet med grøn omstilling og klimatilpasning i geografien

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-09905

Dok ID: 11149770

Resumé

Region Sjælland bidrager aktivt til den grønne omstilling i geografien. Det gøres gennem tværgående projekter i tæt samarbejde med kommuner og andre aktører. Med udgangspunkt i målene fra den Regionale Udviklingsstrategi dannes projekter, der skal skabe effekt og handling i geografien. Her er høje ambitioner og resultater vigtigt. Sagen giver en status på igangværende projekter.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Med den Regionale Udviklingsstrategi 2020-2024 har Region Sjælland sat mål om at reducere udledningen af CO₂ fra den sjællandske geografi med 70 % i 2030 set i forhold til 1990. Dette er på niveau med det nationale mål i klimaloven. Der er ligeledes sat et mål om, at genanvendelsen af plast skal øges til 55 pct. i 2030.

Den 13. juni 2022 prioriterede udvalget indsatsområderne landbrug og cirkulært byggeri. Der blev derefter dannet nye projekter indenfor disse områder. Disse mål og indsatsområder danner, sammen med budgetaftalens rammer, grundlag for arbejdet med den grønne omstilling i Region Sjællands geografi.

Region Sjællands rolle er at fremme og skabe partnerskaber og projektsamarbejder på tværs i geografien. Siden 2020 har det landsdækkende projekt DK2020 været det største projekt i geografien. Som en del af DK2020 har regionens kommuner udarbejdet klimahandlingsplaner efter ensartede, ambitiøse kriterier. Her har Region Sjælland spillet en meget aktiv rolle. DK2020 nåede i sommeren 2023 sin afslutning, og alle 17 kommuner har nu en ensartet klimaplan, der skal sikre, at kommunerne lever op til målsætningerne i Paris-aftalen. Arbejdet med at understøtte kommunerne i deres implementering af klimaplanerne fortsætter i det nye partnerskab Klimaalliancen. Dette er nærmere beskrevet i sag nr. 4, "Beslutning om godkendelse af indsatser for grøn omstilling i geografien 2023", som også indgår i dagsordenen.

Herunder gives en kort status på igangværende projekter:

- Grøn Omstilling Sjælland (2022-2023)

Projektet har arbejdet med to spor: Hhv. grøn varme og ladeinfrastruktur til elbiler. 15 af regionens kommuner har deltaget i projektet, enten i et eller begge spor.

Sporet vedr. ladeinfrastruktur har haft fokus på at understøtte kommunernes arbejde med udbud af ladestandere. Det har medvirket til, at der er indgået aftale om opstilling af mere end 1500 nye ladepunkter, som bliver sat op i 2023 og 2024.

Grøn varme-sporer har fokuseret på at understøtte arbejdet med udrulning af fjernvarme, udfasning af gas og alternativer til områder, der ikke kan få fjernvarme. På baggrund af stor efterspørgsel i dette spor, er der etableret et rejsehold for lokal fællesvarme i Region Sjælland, med primært fokus på termonet. Termonet er et fælles varmesystem baseret på vand med lavere temperaturer, som kan være et alternativ til fjernvarme i mindre landsbyer. Rejseholdet ønskes videreført i 2024. Se selvstændig sag om ”Beslutning om godkendelse af indsatser for grøn omstilling i geografien 2023”.

- Fremtidens Grønne Energi og Borgerne (2022-2023)

Projektet beskæftiger sig med at finde veje til den gode dialog med borgerne i forbindelse med opstillingen af vedvarende energianlæg. Teknologirådet står for at udvikle konkrete metoder til inddragelse og dialog i tre case-kommuner: Vordingborg, Kalundborg og Holbæk. Projektet er i sin afsluttende fase. Der vil efter planen blive leveret en procesdrejebog til inspiration i andre kommuner, der står overfor at skulle planlægge vedvarende energianlæg. Som afslutning inviteres alle kommuner i regionen til et erfaringsdelingsevennt i januar 2024. Udvalgets medlemmer bliver også inviteret.

- Circle Health (2023-2026)

Circle Health er et stort Innovationsfondsprojekt med mange partnere i hele landet. Den del, som Region Sjælland støtter og deltager i, handler om at kortlægge og analysere plast- og tekstilstrømme indenfor sundhedsvæsenet. Projektet sker i tæt samarbejde med RUC, som skal stå for en række testforløb på sygehuse med fokus på at reducere udvalgte tekstil- og plastprodukter. Testforløbene er en del af et Ph.d. projekt og arbejdet er pt. i sin indledende fase. Projektet er et godt eksempel på, hvordan et projekt i geografien spiller sammen med det interne arbejde med grøn omstilling på sygehusene.

- Lavbundsprojekt – Land 4 Climate (2023-2027)

Formålet med projektet er at accelerere udtagningen af lavbundslande i Region Sjælland. Projektet, som drives af Gate 21, er startet op i januar 2023. I partnerkredsen er på nuværende tidspunkt Københavns Universitet, Hushållningsselskabet Halland og Sveriges Landbrugsuniversitet. Projektet er delt op i et forprojekt og et hovedprojekt. Forprojektet har fokus på at afdække udfordringerne ved at danne lavbundsprojekter, skabe en partnerkreds samt udvikle en ansøgning til hovedprojekt med finansiering fra Interreg ØKS. Forprojektet løber frem til marts 2024. Da projektet fortsat er under opbygning, er det endnu uvist, hvor mange og hvilke sjællandske kommuner, der deltager i hovedprojektet.

- Power Bio (2023-2026)

Projektet er opstartet i foråret 2023 og arbejder med indsamling og udnyttelse af biomasseressourcer, der ellers ikke har fundet anvendelse. Projektet er støttet af Interreg ØKS, og er et samarbejde mellem aktører på Sjælland og i Skåne. 10 kommuner i Region Sjælland deltager: Lejre, Odsherred, Roskilde, Køge, Greve, Sorø, Vordingborg, Lolland, Holbæk og Slagelse.

- Klimatilpasningsprojektet Regions4Climate (2023-2027)

Regions4Climate er et stort Horizon Europe projekt, der arbejder med klimatilpasning på tværs af seks EU-lande. Den danske case fokuserer på Køge Bugt-området og er et tværregionalt samarbejde mellem Region Hovedstaden og Region Sjælland med Københavns Universitet, VIA University College og Kystdirektoratet som faglige partnere. De tre lokale arbejdsplaner er sat i gang:

- Arbejdsplan A undersøger, hvordan man kan anvende augmented reality for at skabe mere bevidsthed om lokale klimarisici i befolkningen og for at formidle mulige tilpasningsløsninger.
- Arbejdsplan B undersøger, hvordan man kan øge social modstandsdygtighed overfor klimarisici i socialt udsatte grupper. Denne plan realiseres primært gennem to ph.d. projekter, som har holdt opstartsseminar i efteråret 2023.
- Arbejdsplan C handler om en helhedsvurdering af Køge Bugt Strandpark samt skabelse af en business case for eventuel fremtidig international eksport af denne type kystbeskyttelse. Dette arbejde er også igangsat.

Som listen af projekter viser, er der gang i rigtig mange aktiviteter, hvor Region Sjælland spiller en positiv rolle. Aktiviteter som bidrager til at skabe konkrete forandringer, der fremmer den grønne omstilling af regionen.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard

Medlem

(A)

John Hansen deltog som
stedfortræder for Ann-
Christina Højgaard

Bilag

.

4 (Åben) Beslutning om godkendelse af indsatser for grøn omstilling i geografien 2023

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-09905

Dok ID: 11141582

Resumé

Med sagen lægges der op til, at udvalget træffer beslutning vedr. puljen til grøn omstilling i geografien på i alt 4 mio. kr. På udvalgsrådet den 6. februar 2023 besluttede udvalget at tiltræde det nationale partnerskab Klimaalliancen. Udvalget besluttede at reservere 2 mio. fra puljen til indsatsen. Administrationen har afsøgt yderligere projektmuligheder, som præsenteres i sagen som oplæg til beslutning vedr. udmøntning.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Der udmøntes 2 mio. kr. til Sjællands Klimaalliance.
2. Der udmøntes 1 mio. kr. til Rejsehold for lokal fællesvarme i Region Sjælland.
3. Der udmøntes 0,2 mio. kr. til ClimatePOL
4. Der udmøntes 0,8 mio. kr. til udviklingsprojekt om grøn Flextrafik

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sagsfremstilling

Region Sjælland samler aktørerne i geografien om fælles projekter, der driver udviklingen mod en mere bæredygtig region. Projekterne er også med til at sikre, at borgerne i regionen møder bæredygtige løsninger og en grøn region. I budgetaftalen 2023 er der afsat 4 mio. kr. til indsatser inden for grøn omstilling i Region Sjællands geografi, også omtalt pulje til grøn omstilling i geografien. På udvalgsrådet den 6. februar 2023 besluttede udvalget at tiltræde det nationale partnerskab Klimaalliancen. Med beslutningen blev der reserveret 2 mio. kr. fra puljen til aktiviteter i Sjællands Klimaalliance i perioden 2023-2027.

Herunder fremlægges de projekter, der foreslås at udmønte midler til i 2023.

Sjællands Klimaalliance, 2 mio. kr.

Alle 17 kommuner i Region Sjælland har færdiggjort deres DK2020 klimahandlingsplaner og skal nu i gang med implementeringen. Klimaalliancen er et nationalt partnerskab mellem kommuner, regioner og Realdania. Formålet er at hjælpe med kommunernes implementering af klimaplanerne. Samarbejdet er med til at løfte det faglige niveau, fjerne barrierer, og sikre at løsninger kan adresseres i fællesskab. I Region Sjælland løftes opgaven lokalt i Sjællands Klimaalliance, som bygger videre på det stærke samarbejde i DK2020 mellem Region Sjælland, KKR Sjælland og Gate 21. Udover aktivitetstilskuddet på 2 mio. kr. bidrager Region Sjælland

med medarbejdertimer for at sikre, at vi fortsat har en stærk rolle i det direkte arbejde med kommunerne.

Projektet løber i 5 år fra 2023-2027 med deltagelse af alle 17 kommuner i Region Sjælland. Se *vedlagte* projektresumé for Sjællands Klimaalliance.

Rejsehold for lokal fællesvarme i Region Sjælland, 1 mio. kr.

Rejseholdet udspringer af projektet Grøn Omstilling Sjællands spor om grøn varme. Dette projekt har haft fokus på at understøtte kommunernes arbejde med at udbrede fjernvarme. Ofte er fjernvarme ikke en mulighed i små landsbyer med få husstande. Her kan termonet nogle steder være en løsning. Termonet er et fælles varmesystem baseret på vand med lavere temperaturer. Interessen for at kunne hjælpe de mindre landsbyer til at få en velfungerende varmeløsning er stor i kommunerne i Region Sjælland, hvor der fortsat er mange olie- eller gasopvarmede områder/byer. Rejseholdet skal understøtte arbejdet med at finde varmeløsninger i små landsbyer samt udvikle værktøjer, der kan gøre arbejdet lettere for borgere og kommuner.

Kommuner, der deltager med cases er Kalundborg, Lolland, Vordingborg, Stevn, Lejre, Roskilde m.fl. Projektet løber i 2024.

Se *vedlagte* projektresumé for Rejsehold for lokal fællesvarme i Region Sjælland.

ClimatePOL, 0,2 mio. kr.

Projektet skal arbejde med klimatilpasning, herunder analysere klimarisici på regionalt niveau i to danske regioner (Region Syddanmark og Region Sjælland) samt i to tyske regioner. Formålet med projektet er at bidrage til den videre udvikling af grænseregionen som en klimarobust region samt forbedre den grænseoverskridende koordinering og samarbejde om klimatilpasning. I dag gennemføres klimatilpasningsindsatsen på begge sider af grænsen, men uden koordinering og samarbejde. Tidligere projekter har set på de tekniske aspekter af klimatilpasningsløsninger. Dette projekt vil fokusere på politiske og adfærdsmæssige perspektiver, da de har afgørende betydning for at fremme og fremskynde implementeringen af klimatilpasningsinitiativer. Projektet ledes af professor Sebastian Mernild fra Syddansk Universitet.

Projektet løber i tre år fra 2024-2026 med et forventet totalt budget på ca. 21 mio. kr. Projektet finansieres gennem Interreg Deutschland-Danmark programmet. Region Sjællands medfinansiering er 0,2 mio. kr.

Se *vedlagte* projektresumé for ClimatePOL.

Udviklingsprojekt om grøn Flextrafik, 0,8 mio. kr.

I Region Sjælland kommer 34 % af CO₂-udledningerne fra transportområdet. Den grønne omstilling er godt i gang for regionens busser, baner og for de mindre biler i Flextrafik. Det er dog en udfordring at omstille de store liftvogne i Flextrafik til el. Det skyldes, at disse vogne er under udvikling på markedet, er relativt dyre, og at der ikke findes driftserfaringer. For at accelerere udviklingen på området og bidrage til at nedbringe CO₂-udledningerne fra transport, ønsker Movia at igangsætte et projekt, der skal indhente driftserfaringer med el-liftvogne. Projektet vil indeholde etablering af lynladere ved Slagelse, Køge og Nykøbing Falster sygehus samt udbud og drift af 4 el-liftvogne i Movias kommende udbud med en kontraktlængde på 2 år.

Der er indsendt ansøgning om 50% tilskud til projektet fra den statslige pulje til grønne busser og grøn flextrafik. I Udvalget for regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik og internationalt samarbejde søges der d. 28. november 2023, parallelt med denne sag, 283.000 kr. i tilskud fra de regionale udviklingsmidler. Såfremt Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø godkender indstillingen, vil Region Sjælland samlet set bevilge ca. 1,1 mio. til projektet.

Se *vedlagte* projektresumé for udviklingsprojekt om grøn Flextrafik.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Udvalget godkendte indstillingens punkt 1-4.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard

Medlem

(A)

John Hansen deltog som
stedfortræder for Ann-
Christina Højgaard

Bilag

1. Projektresumé - Sjællands Klimaalliance (DokID: 11154869 - EMN-2023-09905)
2. Projektresumé - Rejsehold for lokal fællesvarme i Region Sjælland (DokID: 11152507 - EMN-2023-09905)
3. Projektresumé - ClimatePol (DokID: 11152506 - EMN-2023-09905)
4. Projektresumé - Udviklingsprojekt om Grøn Flextrafik (DokID: 11152508 - EMN-2023-09905)

5 (Åben) Orientering vedr. status på udfasning af olie- og gasfyr

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-05909

Dok ID: 11148957

Resumé

Med Klimaplan 2023-24 har Regionsrådet besluttet, at alle Region Sjællands matrikler skal forsynes med bæredygtig varme, og at der med budgettet for 2024 skulle træffes beslutning om udfasning. Fire af Region Sjællands matrikler forsynes i dag med varme fra olie og gas. Sagen giver status for arbejdet med udfasning af regionens sidste olie og gasfyr.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget tager orienteringen til efterretning

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Strategiske mål for reduktion i CO₂ og bæredygtig varme

Region Sjælland har som del af Danske Regioners aftale om ”Grønne Hospitaler og Institutioner” forpligtet sig til at reducere sygehusenes CO₂ udledning med 75%. Reduktionen skal hentes på energiforbruget i bygninger, grønne drivmidler og optimeret transport. Danske Regioner har meldt ud, at alle regioner arbejder på at udfase olie- og gasfyr inden 2035.

Med Klimaplan 2023-24 har Region Sjælland besluttet, at alle matrikler skal forsynes med bæredygtige varme. Det indgik også i Klimaplan 2023-24, at der med budgettet for 2024 skulle træffes beslutning om udfasning. Spørgsmålet blev dog ikke behandlet i forbindelse med Budget 2024. Administrationen har der til trods arbejdet videre med sagen.

Status for nuværende brug af olie og gas til opvarmning

I Region Sjælland er der fire matrikler, der er forsynet med olie og gas til opvarmning. Det drejer sig om:

- Holbæk Sygehus
- De sociale institutioner:
 - o Bakkegården
 - o Skelbakken
 - o Stevnstortet

Status for udfasning af gas på Holbæk Sygehus

Der er god fremdrift i planlægningen af udfasning af gas på Holbæk Sygehus. Det vurderes fortsat, at en tilslutning til fjernvarme samlet set er den bedst mulige løsning til opvarmning af Holbæk Sygehus. Klimasekretariatet og Holbæk Sygehus er sammen med den eksterne rådgiver

Transition i tæt dialog med forsyningsselskabet Fors omkring mulige scenarier for tidlig udfasning af gassen.

Der er fortsat en række ubekendte, herunder afklaring af planarbejdet i Holbæk Kommune, samt hele anlægs-, drifts- og tilslutningsøkonomien. Dette kan endnu ikke beregnes, da Fors ikke er langt nok i deres processer, herunder gennemførsel af EU-udbud, til at kunne give faste priser.

Det er aftalt mellem Holbæk Sygehus, Klimasekretariatet og Fors, at der søges indgåelse af en samarbejdsaftale med fokus på en fremrykning af fjernvarmen til Holbæk Sygehus. Det afsøges herunder, om Holbæk Kommune vil indgå som partner i den kommende samarbejdsaftale.

Holbæk Sygehus forventes på nuværende tidspunkt at kunne blive tilkoblet fjernvarme i fase 1 af udrulningen i Holbæk, som pt. er planlagt til 2027.

Status for udfasning af olie- og gasfyr på de sociale institutioner

I forhold til de sociale institutioner har en ekstern rådgiver på baggrund af varmekonsumet estimeret omkostninger til udskiftning af olie- og gasfyr til 'luft til vand' varmepumper. De forventede omkostninger til udskiftningen beløber sig til ca. 2.725.000 kr. og har en samlet tilbagebetalingstid på 8 år. Konverteringen vil resultere i en CO₂-besparelse på ca. 143 ton CO₂/år.

Klimasekretariatet har været i dialog med Socialområdet og de konkrete institutioner. Ledelsen på Socialområdet vurderer, at udgifterne kan håndteres inden for den eksisterende økonomi og investeringsramme.

Kommunikation

Klimasekretariatet planlægger at publicere kommunikation omkring sagen på Region Sjællands SoMe kanaler, når der er yderligere fremdrift i sagen.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard
Jette Leth Buhl

Medlem
Næstformand

(A)
(F)

John Hansen deltog som
stedfortræder for Ann-
Christina Højgaard

Bilag

.

6 (Åben) Input til udvalgets arbejdsplan 2024

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-00165

Dok ID: 11171221

Resumé

På baggrund af udvalgets kommissorium struktureres udvalgets møder ud fra en arbejdsplan. Der lægges op til, at udvalget giver input til arbejdsplan for 2024 med fokus på udvalgsmødernes indhold og form. Den endelige arbejdsplan forelægges udvalget til godkendelse på det første udvalgsmøde i 2024.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget giver input til udvalgets arbejdsplan for 2024.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Med afsæt i udvalgets kommissorium og udvalgets arbejde i 2023 giver udvalget input til deres arbejdsplan for 2024.

Fokusområder i udvalgets kommissorium

Udvalget beskæftiger sig med grøn omstilling, klima og miljø, herunder energieffektivitet og reduktion af CO₂-udledning, rent drikkevand, fødevarer, oprensninger efter jordforurening og rådstofindvinding.

Udvalget arbejder ud fra udvalgets [kommissorium](#). Af kommissoriet fremgår de fokusområder, som udvalget arbejder med. Udvalget har fokus på:

- Klima og grøn omstilling, herunder klimastrategi og klimahandlingsplan for organisationen. Region Sjælland samarbejder med kommuner, institutioner, virksomheder, brancheorganisationer og andre relevante parter om grøn omstilling af Region Sjælland geografi.
- Råstofområdet, herunder råstofplan, råstoffilladelser og tilsyn i råstofgrave.
- Indsats mod jordforurening (punktkilder), herunder årlig indsatsplan og strategi for indsatsen.

Udvalgets arbejde i 2023

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø har i 2023 bl.a. beskæftiget sig med:

- Udarbejdelse af Klimaplan 2023-2024 for Region Sjælland som virksomhed og opfølgning herpå.

- Opfølgning på tidligere besluttede klimaindsatser i Region Sjælland som virksomhed, herunder projekter om mere og bedre affaldssortering samt plasthåndtering
- Bæredygtigt byggeri: Forberedelse af mulig strategi for bæredygtigt byggeri i Region Sjælland (afventer behandling i Regionsrådet d. 5. december 2023)
- Grøn omstilling i geografin
- Råstofområdet
 - o Bl.a. bæredygtig råstofforsyning, forbehandling af tilladelser til indvinding af råstoffer, status på tilsyn i råstofgrave og hjemsendelse af Råstofplan 2020
- Jordforureningsområdet
 - o Bl.a. indsats mod PFAS (herunder kortlægning af PFAS i grundvandet, PFAS demonstrationsprojekter og åbning af Danmarks første PFAS testcenter i Korsør)
- Bidrag til Regional udviklingsstrategi 2024-2034

Udvalgets input til arbejdsplan for 2024

Den årlige arbejdsplan strukturerer udvalgmødernes indhold. Udvalget kan på mødet drøfte input til arbejdsplan for 2024 med udgangspunkt i udvalgets fokusområder og budgetaftale 2024.

Budgetaftale 2024 adresserer bl.a.:

- Fremtidens fødevareregion. Herunder bl.a.:
 - o Udvikling af indsats, der kan udvikle og afprøve nye leverandørkontrakter, test af nye råvarer og etablere tilbud om efteruddannelse til køkkenpersonale.
 - o Delhandlingsplan til den kommende klimahandlingsplan 2025 for mere bæredygtig madproduktion i Region Sjælland.
 - o Understøtte arbejdet med omstilling til mere bæredygtig fødevareproduktion i regionens geografi
- Grøn omstilling og bæredygtighed
 - o Igangsættelse af aktiviteter og projekter, der bidrager til at øge hastigheden i den grøn omstilling i Region Sjælland.
- Rent vand og ren jord (PFAS). Herunder bl.a.:
 - o Fortsat indsats mod PFAS-forureninger i Region Sjælland.
 - o Måltrettet indsats mod PFAS-forureningen i oplandet til Tune vandværk.

I drøftelsen af arbejdsplanen kan også indgå erfaringer fra udvalgets arbejde i 2023 og særlige ønsker til:

- Mødernes form
- Inddragelse af relevante interessenter, eksperter, samarbejdspartner i udvalgets møder, hvor det er muligt
- Møder ud af huset, som eksempelvis besøg på institutioner, sygehuse og virksomheder.

Arbejdsplanen har i øvrigt en dynamisk karakter, og relevante sager vil i dialog med udvalget og udvalgets formandskab blive tilføjet arbejdsplanen løbende.

Videre proces

På baggrund af udvalgets drøftelse udarbejder administrationen forslag til arbejdsplan, der forelægges til godkendelse på udvalgets første møde i 2024.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Sagen drøftet. Udvalgets input indgår i den videre tilrettelæggelse af arbejdsplan for 2024.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard
Jette Leth Buhl

Medlem
Næstformand

(A)
(F)

John Hansen deltog som
stedfortræder for Ann-
Christina Højgaard

Bilag

.

7 (Åben) Status for skriftlige tilmeldinger til studietur

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-00165

Dok ID: 11183377

Resumé

På møde d. 13. november 2023 besluttede udvalget, at der skal gennemføres studietur til Holland d. 15. – 17. maj 2024. På mødet følges der op på udvalgsmedlemmernes skriftlige tilbagemeldinger i forhold til deltagelse.

Indstilling

Administrationen indstiller, at sagen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalget besluttede på møde d. 13. november 2023, at der skal gennemføres studietur til Holland i 1. halvår 2024. Studieturen afvikles d. 15. – 17. maj 2024, med forventet ankomst i Kastrup fredag d. 17. maj omkring middag.

Jf. udvalgets drøftelse af indholdet i studieturen d. 8. maj 2023 planlægges et program, hvor fokus er på grøn omstilling, råstoffer samt interessevaretagelse og dialog med relevante aktører indenfor udvalgets område.

Udvalget besluttede på sidste møde, at der forud for dagens udvalgsmøde skulle indhentes bindende skriftlig tilbagemelding i forhold til deltagelse. På mødet fremlægges status for fremsendte til- og frameldinger.

Videre proces

Jf. beslutning på udvalgsmøde d. 8. maj 2023 håndteres den videre planlægning i dialog mellem udvalgsformandskabet og administrationen. På et kommende møde forelægges udkast til program for studieturen.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning. Af status for tilmelding følger, at studieturen gennemføres.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard
Jette Leth Buhl

Medlem	(A)
Næstformand	(F)

John Hansen deltog som
stedfortræder for Ann-
Christina Højgaard

Bilag

.

8 (Åben) Aktuelle sager

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-00165

Dok ID: 11201855

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

Orientering om høringssvar til kommuneplanlægning i Stevns Kommune

Stevns Kommune har sendt forslag til strategi for den kommende kommuneplan i offentlig høring.

Høringsmaterialet kan ses her:

[Stevns Kommune](#)

Administrationen har udarbejdet *vedlagte* høringssvar. Høringssvaret omhandler området for regional udvikling og grøn omstilling. Høringssvaret lægger op til, at Region Sjælland bidrager til flere af de kommunale temaer.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Sagen drøftet.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard
Jette Leth Buhl

Medlem
Næstformand

(A)
(F)

John Hansen deltog som
stedfortræder for Ann-
Christina Højgaard

Bilag

1. Høringssvar til Planstrategi 2023 for Stevns Kommune (DokID: 11154572 - EMN-2020-32712)

9 (Åben) Næste møde

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-00165

Dok ID: 11201855

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

Næste møde afholdes mandag d. 15. januar 2024.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard

Jette Leth Buhl

Medlem

Næstformand

(A)

(F)

John Hansen deltog som
stedfortræder for Ann-
Christina Højgaard

Bilag

.

10 (Åben) Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø mandag den 4. december 2023

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-00165

Dok ID: 11201855

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Ann-Christina Højgaard

Medlem

(A)

John Hansen deltog som
stedfortræder for Ann-
Christina Højgaard

Bilag

.

